

Raadsmemo

Datum: 14 mei 2013

Aan: Gemeenteraad van Hof van Twente

Kopie aan:

Van: P. van Zwanenburg

Voor informatie: Martijn Harbers, Maatschappelijke ontwikkeling en
Harmke Scholte-Touwslager, Werk inkomen zorg

Onderwerp: Decentralisaties in het sociale domein: AWBZ

1. Aanleiding

In het technisch beraad van 10 april 2013 bent u uitgebreid geïnformeerd over de decentralisaties in het sociale domein. Naast de essentie van de drie transities hebben wij u meegenomen in de op dat moment laatste stand van zaken, is er een doorkijk gegeven van de regionale en lokale voorbereidingen die momenteel worden getroffen, is er gesproken over 'waar we naar toe willen' in het kader van het nieuw in te richten sociale domein en wat er zoal in de komende periode op het programma staat. In het kader van het bij elke commissie terugkerend 'vaste' agendapunt decentralisaties in het sociale domein leest u in deze memo de laatste ontwikkelingen die na 10 april jl. hebben plaatsgevonden. In de raadsmemo van 22 april 2013 bent u geïnformeerd over de voornaamste uitkomsten van het sociaal akkoord. Op 24 april 2013 is het zorgakkoord tot stand gekomen. Deze memo zoomt in het bijzonder in op dit betreffende akkoord dat tot stand gekomen is tussen het kabinet, werkgevers en bonden. Benadrukt wordt dat deze raadsmemo is opgesteld op basis van de op donderdag 2 mei 2013 bekende informatie. Het kabinet voert hierover in de komende dagen/weken nog diverse gesprekken waardoor de uitkomsten zoals deze er nu liggen mogelijk nog kunnen wijzigen.

2. Inhoudelijke mededeling

Het ligt voor de hand dat het akkoord in grote lijnen samenvalt met het laatste bod dat het kabinet heeft gedaan. Volgens dat voorstel wordt 60 procent van het budget voor Hulp bij het Huishouden gehandhaafd. In het regeerakkoord was nog sprake van 25 procent. Ook is het oorspronkelijke plan afgezwakt dat alleen mensen die heel veel zorg nodig hebben in aanmerking komen voor een plek in een verzorgingshuis. Naar verluidt gaat de maatregel om verstandelijk gehandicapten meer thuis te laten wonen deels, in afgezwakte vorm, door.

"RAADSMEMO" is de vorm van actieve informatievoorziening aan de gemeenteraad, waarbij een actuele ontwikkeling of aanvullende informatie wordt meegedeeld door een portefeuillehouder. Een raadsmemo is bedoeld ter kennisname.

"RAADSFORMATIE" is de vorm van actieve informatievoorziening aan de gemeenteraad, waarbij de actuele stand van zaken van een beleidsonderwerp uit programmabegroting/collegeprogramma of van een project wordt beschreven. De raadsinformatie wordt door het college aangeboden aan de raad en wordt standaard geagendeerd voor de eerstvolgende vergadering van de commissie Algemeen of Fysiek.

Voor zorg zwaarte pakketten (ZZP) 1 en 2 verstandelijke gehandicapten (VG) geldt dat nieuwe cliënten al per 1 januari 2013 zijn geëxtramuraliseerd. ZZP 3 VG wordt 50% geëxtramuraliseerd en ZZP 4 VG niet (blijft dus volledig onder de Awbz vallen).

De grote, aangekondigde bezuinigingen in de Huishoudelijke Hulp (HH) zijn verzacht: in plaats van een korting van 75% op het huidige budget, is de efficiencykorting nu bepaald op 40%. Werkgevers en werknemers betalen zelf mee aan de afspraken; ze doen dat onder meer door minder extraatjes uit te keren aan het personeel.

Staatssecretaris Van Rijn noemde het laatste bod van het kabinet heel redelijk. Volgens hem wordt een groot deel van de werkgelegenheid behouden. Volgens ingewijden zijn er afspraken gemaakt over her- en bijscholing om mensen aan een andere baan te helpen, als dat nodig is.

Puntsgewijs:

- Hulp bij het Huishouden (HH). Voor de Hulp bij het Huishouden komen er meer middelen bij de gemeenten dan eerder in het regeerakkoord was aangekondigd. Voor de Hulp bij het Huishouden blijft 60% van het huidige budget beschikbaar voor gemeenten in plaats van de 25% uit het regeerakkoord. Het werkgelegenheidsverlies wordt hiermee verzacht. Dit is een heel principiële wijziging, naast uiteraard meer geld, betekent dit dat de HH uitdrukkelijk blijft bestaan als voorziening, weliswaar gekort, maar de taak, de signalerende functie blijft bestaan. Bovendien wordt hiermee de mogelijkheid van uitruil met andere (duurdere) vormen van zorg behouden. Soms is het beter om een paar uur HH in te zetten in plaats van persoonlijke verzorging (PV) (zowel vanuit cliëntperspectief bekeken als vanuit financieel perspectief).
- Extramuralisering. In het huidige akkoord blijven meer mensen onder AWBZ vallen. Dat is een verzachting van de eerder voorgenomen extramuralisering. Ook de nu voorgestane extramuralisering geldt voor nieuwe cliënten. De volgende verzachtingen zijn opgenomen:
 - In de ouderenzorg zal niet de gehele ZZP4 geëxtramuraliseerd worden. De verwachting is dat 50% van de ouderen thuis kan blijven wonen, in plaats van 100% van de ouderen die geïndiceerd zijn voor een ZZP4. De ouderen die thuis blijven wonen, kunnen een beroep doen op een nieuwe aanspraak thuisverpleging (zie volgende punt 'thuisverpleging').
 - Voor mensen met een verstandelijke handicap en een indicatie voor ZZP VG3 is een verzachting van 50% opgenomen, voor de indicatie ZZP VG4 een verzachting van 100%.
 - Volledig onder de kern-AWBZ blijven de mensen met een lichtverstandelijke handicap en (zware) gedragsproblemen (LVG ZZP 1t/m5 en de SGLVG 1), de zwaardere zorg voor lichamelijk, auditief en visueel gehandicapten met een ZZP LG 2 en 4 en hoger en alleen ZZP 1ZG visueel en het ZZP 1 ZG auditief worden geëxtramuraliseerd.
- Thuisverpleging. De mensen waarvan verwacht wordt dat zij thuis kunnen blijven wonen, en die voorheen een zwaardere ZZP zouden krijgen, kunnen een beroep doen op een nieuwe aanspraak 'thuisverpleging'. De thuisverpleging is bedoeld om mensen langer thuis te kunnen laten wonen. Deze nieuwe aanspraak zal nader gedefinieerd worden, het huidige integrale pakket van ondersteuning, met de elementen verpleging, verzorging en begeleiding zijn het uitgangspunt.
- Dagbesteding en persoonlijke verzorging. De persoonlijke verzorging en dagbesteding blijven in 2014 behouden onder de AWBZ. De eerder genoemde aanspraakbeperking vindt dus geen doorgang. Om de hiermee gemoeide bedragen te dekken komt een pgb-tariefskorting en een korting op de contracteerruimte voor zorg in natura.
- Hulp bij het Huishouden. In tegenstelling tot het regeerakkoord kunnen ook in 2014 nieuwe cliënten in de Wmo aanspraak maken op huishoudelijke hulp. Dit zal naar alle waarschijnlijk wel voor rekening van de gemeenten komen. Van gemeenten zal in 2014 een bijdrage worden gevraagd ter dekking daarvan.

- Tegengaan verspilling in de zorg. Zorgmedewerkers en werkgevers gaan actief bijdragen aan de antiverspillingsagenda van het kabinet en het Platform Verspilling dat in oprichting is. De opbrengsten komen ten gunste aan de sector.

Veel onduidelijk

De meeste onduidelijkheid zit hem nog steeds in het feit dat het voorstellen/afspraken zijn, er is nog niets besloten door de Tweede en Eerste kamer.

Zeker ingrijpend

Ingrijpend is dat de extramuralisering weliswaar is verzacht, maar nog steeds wordt van bepaalde groepen die nu naar een instelling gaan, verwacht dat zij straks zelfstandig blijven wonen. Zie verder bij de risico's.

Risico's/consequenties

De voornaamste risico's/consequenties die dit zorgakkoord met zich mee brengt voor gemeenten zijn:

- Risico van HH over 2014, de nieuwe cliënten kunnen gewoon HH krijgen, maar de gemeenten krijgen hier geen financiële middelen voor; landelijk risico 90 miljoen.
- Risico; de begeleiding (BG) en persoonlijke verzorging (PV) komen over voor mensen die nu zelfstandig wonen in onze gemeente. Zoals het er nu naar uit ziet, zal dit voor onze gemeente gaan om zo'n 500 personen voor begeleiding en 900 personen voor PV. Echter deze beide groepen zullen groter worden als gevolg van de extramuralisering. (Er wonen straks meer mensen zelfstandig in Hof van Twente.) Dit vormt zowel qua financiën als qua werk (capaciteit) een risico.

3. Conclusie

Duidelijk is dat er een aantal verzachtingen zijn opgenomen. Met de gedeeltelijke extramuralisering van de zwaardere zorgpakketten staat de langdurige zorg voor grote veranderingen. Gezamenlijk zullen gemeenten, sociale partners, zorgaanbieders en maatschappij de komende tijd gebruiken om de plannen verder uit te werken. De ontwikkelingen op dit gebied zullen door de gemeente Hof van Twente nauwgezet worden gevolgd waarover wij u als raad op gezette tijden zullen informeren.